

Шептовицька А.А.,
студентка 6 курсу, 4 групи, Слідчо-криміналістичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

СОЦІАЛЬНІ УМОВИ, ЯК ДОМІНУЮЧИЙ ФАКТОР У ФОРМУВАННІ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ

Ключові слова: особистість злочинця, соціальні фактори, вчинення злочину

Анотація. У тезах розглянута проблема співвідношення соціального та біологічного в особі злочинця. Досліджена причина домінування зовнішнього впливу.

Ключевые слова: личность преступника, социальные факторы, совершение преступления.

Аннотация. В тезисах рассмотрена проблема соотношения социального биологического в лице преступника. Исследована причина доминирования внешнего влияния.

Keywords: personality of a criminal, social factors, perpetration.

Summary. The theses considers a problem of an interrelation between social and biological factors in a personality of a criminal. The reason of the outside dominance is investigated.

Будь-яка осудна особа, що досягла віку кримінальної відповідальності та вчиняє протиправне діяння, що відноситься до певного розділу та кваліфікується за окремою статтею Кримінального Кодексу України, наділена певними вродженими або набутими протягом життя (або окремого його періоду) особливостями, прояв яких став причиною вчинення нею даного діяння. Тому, при

розгляді конкретної фізичної особи, що вчинила злочин, її індивідуальних особливостей, досить важливим являється ідентифікація домінуючих рис, що стали причинами скоєння даного злочину. Дане питання має принципове значення для кримінології, оскільки від його вирішення залежать розробка окремих законодавчих та громадських заходів, направлених на запобігання даного виду правопорушень.

Загальнотеоретичні кримінологічні дослідження та практичні результати статистичних даних як національного, так і зарубіжного характеру доводять, що причини вчинення певного злочину конкретним суб'єктом обумовлено впливом як суспільного середовища, так і природних складових. Але, які з них являються першоджерелом?

Якщо брати до уваги природні якості людини, вони включають: вроджені або набуті протягом окремого періоду життя психічно-розумові відхилення - наявність окремого виду та рівня психічного розладу, який відображається на усвідомленні особою своїх дій та їх подальших наслідків. Або психологічні (ментальні) особливості - розлад емоційно-вольової сфери. Прикладами яких є: підвищена рефлексивність, імпульсивність, схильність до окремих видів агресії, постравматичні та інші розлади психічної діяльності, які є поштовхом до насильницької поведінки, наслідки якої можуть мати злочинний характер. Тому, наявність даних особливостей здебільшого спонукає особу до вчинення «випадкових», незапланованих насильницьких злочинів (проти життя та здоров'я людини, проти громадського порядку).

Але, не дивлячись на силу біологічних властивостей, велику роль у формуванні антисуспільної, схильної до злочинності свідомості відіграють соціальні фактори, серед яких:

первинні та вторинні соціальні інститути: родина, соціальне оточення, обране людиною коло спілкування), під впливом яких формується свідомість особи – наявність певних соціальних цінностей, рівень освіти, правової обізнаності.

соціальні норми окремої категорії населення, до якої відноситься особа: формування суспільних взаємовідносин, ставлення до закону та ін.

економічна ситуація загальнодержавного характеру: рівень безробіття, соціальної допомоги, забезпечення заробітною платою населення. Або локального (в якій знаходиться конкретний індивід/ його соціальне оточення): наявність чи відсутність постійного місця роботи, навчання.

Тому що свідоме вчинення систематичних, «триваючих» (до яких відносяться корисливі злочини проти власності, корупційні та інші злочини), також пряма або опосередкована участь у злочинній діяльності - являються результатом дії виключно суспільної середовища.

Підсумовуючи вище викладене, можна зробити висновок, що значну роль у формуванні злочинної антисуспільної свідомості відіграє зовнішній, соціальний клімат, під впливом якого відбувається формування особи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Валуйська М.Ю. – Криміналізація особистості, як деструктивний соціокультурний процес// Вісник НЮУ Ярослава Мудрого «юридична академія України ім.Ярослава Мудрого» - Х.Право 2016 р. – с.257-260

2. Голіна В.В., Головкін Б.М., Валуйська М.Ю. Кримінологія – Х.Право 2014 р. – 440 с.

3. Головкін Б.М., Навальна Я.Т. – Психологічні особливості злочинців 2012 р. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2012_4_37

4. Корецький С., Петьков В.А. – Особистість злочинця як об'єкт психологічного дослідження/ Вісник Національного університету оборони України 2015 р.

5. Москаленко В.В. – Соціалізація особистості. Монографія / Національна академія педагогічних наук України. Інститут психології імені Костюка. Київ 2013 р.

6. Нікітін Ю.В., Нікітіна І.В. - Роль соціального та біологічного у поведінці особи злочинця: кримінологічний аналіз / Юридична наука 2017 р.

7. Ткачова О.В. – Формування особистості агресивного злочинця: постановка проблеми / Національний юридичний журнал «Теорія і практика» 2017 р.

8. Шалгунова С.А. – Особа насильницького злочинця: монограф. Дніпропетровськ Ліра ЛТД, 2012 р. – 548 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Лукашевич С.Ю.